

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 496/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti J & Q s. r. o., Moldavská 32, Košice, právne zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Čverčkom, advokátska kancelária, Čajakova 5, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co 214/2017-121 z 30. mája 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti J & Q s. r. o. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti J & Q s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co 214/2017-121 z 30. mája 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 15 C 353/2015-102 z 21. decembra 2016 konanie zastavil a sťažovateľke ako žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške. O trovách zastaveného konania okresný súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Považoval za preukázané, že zastavenie konania procesne zavinila žalobkyňa, ktorá vzala žalobu späť bez toho, aby tento procesný úkon vyvolala sťažovateľka ako žalovaná, ktorej tak vzniklo právo na náhradu trov konania, preto v súlade s § 262 ods. 1 CSP rozhodol o nároku žalovanej na náhradu trov konania v tomto konečnom rozhodnutí. Zároveň uviedol, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti uznesenia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

2.1 Krajský súd na odvolanie žalobkyne napadnutým uznesením zmenil uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku o trovách konania tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil týmito závermi:

„Žalobkyňa preukázala, že strany sporu sa o trovách zastaveného konania mimosúdne dohodli, pričom odvolací súd zdôrazňuje, že tento procesný úkon strán nadobudol účinky voči súdu okamihom doručenia podania o späťvzatí žaloby žalobkyňou a pripojenej emailovej komunikácie medzi sporovými stranami, resp. ich zástupcami k návrhu na ukončenie konania 15C/353/2015 súdu, v ktorej zást. žalovaného na výzvu zást. žalobkyne [REDACTED], advokáta, tomuto oznámil, že v prípade späťvzatia žaloby žalobkyňou si žalovaný nebude uplatňovať náhradu trov právneho zastúpenia (č.l. 89, 90). Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách zastaveného konania mal preto dôvody zastavenia konania z procesného hľadiska posúdiť s prihliadnutím na uvedené okolnosti na oboch stranách sporu a ich súhlasný prejav strán s ukončením sporu zastavením konania, bez vzájomného uplatňovania nároku na náhradu vzniknutých trov, a nesprávne rozhodol, pokiaľ za daných okolností pri príliš formalistickom výklade ust. § 256 ods. 1 CSP a jeho aplikácii na danú vec konštatoval zavinenie na zastavení konania a vzniku trov iba (výlučne) na strane žalobkyne, a priznal žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov v plnom rozsahu. V danej procesnej situácii postup žalovaného, resp. jeho

právneho zástupcu, ktorý napriek mimosúdnej dohode uzavretej medzi stranami sporu o neuplatňovaní trov zastaveného konania, po späťvzatí žaloby žalobkyňou podaním zo dňa 21.12.2016 (č.l. 99-100 spisu) uplatnil náhradu trov spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia proti žalobkyňi, podľa názoru odvolacieho súdu treba označiť za zjavné zneužitie procesného práva (na náhradu trov konania, inak majúceho oporu v ust. § 256 ods. 1 CSP) na úkor práv žalobkyne, resp. uplatnenie práva v rozpore so základnými pravidlami slušnosti vo vzťahu k nej, ktorému preto nemožno priznať súdnu ochranu prisúdením nároku žalovanému na náhradu trov konania (podľa čl. 5 Základných princípov CSP zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu). Odvolací súd považuje za nespravodlivé, aby za takých okolností žalovanému bola priznaná náhrada trov, ktoré v konaní na svoju obranu účelne vynaložil, preto z uvedených dôvodov podľa ust. § 388 CSP uznesenie v napadnutom výroku o trovách konania zmenil tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.“

3. Podľa sťažovateľky v odôvodnení napadnutého uznesenia nie je uvedený myšlienkový postup, ktorý by ozrejmoval, ako k tam uvedeným záverom dospel konajúci krajský súd. Krajský súd podľa mienky sťažovateľky nevysvetlil, ako vyhodnotil právne argumenty strán, a taktiež neuviedol, ako vec právne posúdil. Stručnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia tu nie je možné podľa názoru sťažovateľky zamieňať s vágnou a nejasnou konštatáciou jednotlivých právnych inštitútov.

3.1 Právny záver o tom, že medzi sporovými stranami došlo k mimosúdnej dohode týkajúcej sa trov konania krajský súd podľa slov sťažovateľky nesubsumuje pod žiadnu právnu normu. Sťažovateľka podotýka, že formou dohody o procesných nárokoch týkajúcich sa trov konania je zmier. Keďže k uvedenému podľa sťažovateľky nedošlo, malo odôvodnenie obsahovať odkaz na konkrétne ustanovenie niektorého súkromnoprávneho predpisu. V čase uzatvorenia „mimosúdnej dohody“ nebolo podľa sťažovateľky o nárokoch na náhradu trov konania rozhodnuté súdom. Sťažovateľka dopĺňa, že v prípade, ak by aj došlo k uzatvoreniu „dohody“, tak jej platnosti by bránil zákaz vzdania sa práv, ktoré vzniknú v budúcnosti (§ 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Taktiež predmet takejto dohody nebol podľa presvedčenia sťažovateľky stanovený stranami dostatočne určito

(formulácia advokáta žalobkyne „či si budete uplatňovať súdne trovy“ nespĺňa podľa sťažovateľky základné požiadavky na určitosť právnych úkonov).

3.2 Sťažovateľka poukazuje na podľa jej mienky arbitrárnosť napadnutého uznesenia pre neexistenciu konkrétnych dôvodov aplikácie relevantných právnych inštitútov, na ktoré sa odvoláva krajský súd. Odôvodnenie napadnutého uznesenia podľa sťažovateľky neumožňuje zistiť, ako malo konanie sťažovateľky, ktorá si riadne a v súlade so zákonom uplatnila svoje procesné práva, vzhľadom na princíp proporcionality a rovnováhy práv sťažovateľky a žalobkyne vyvolať zneužitie práva zo strany sťažovateľky.

4. Sťažovateľka navrhla vydať tento nález:

„Základné právo J&Q s.r.o... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojitosti s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/214/2017-121 zo dňa 30 mája 2018 porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/214/2017-121 zo dňa 30. mája 2018 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a rozhodnutie.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

7. Ústavný súd považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a zásadnú výsadu všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania však v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012,

II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novšej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016).

7.1 Ďalej ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ak Civilný sporový poriadok (predtým Občiansky súdny poriadok) vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania (I. ÚS 56/2017, I. ÚS 188/2018).

7.2 Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. V rámci rozhodovania o otázke priznania náhrady trov konania (resp. povinnosti žalobkyne nahradiť sťažovateľke trovy konania) krajský súd ústavne udržateľným spôsobom interpretoval príslušné zákonné ustanovenia (§ 256 ods. 1 CSP), do interpretácie ktorých ústavný súd nie je zásadne oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery krajského súdu. Závery krajského súdu týkajúce sa mimosúdnej dohody strán sporu o trovách a aplikácie príslušných zákonných ustanovení v napadnutom uznesení sú doložené konkrétnymi listinnými dôkazmi, sú presvedčivé, jasné a netrpia absenciou logiky.

7.3 Ústavný súd tak nie je v tejto veci oprávnený vstupovať a nahradzovať prijaté právne závery krajského súdu, čo sa výkladu a aplikácie jednoduchého (podústavného, einfaches Recht) práva týka.

7.4 Ústavný súd tak na základe uvedeného odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2018